

Friskolenes Kontaktforum(FK)

Sekretariat i 2011: Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Epost: nffl@friskoler.no

Mobil: 92 60 86 84

Leder 2011: Ragnar Johansen

Oslo, 29. april 2011.

Til Kunnskapsdepartementet

Postmottak@kd.dep.no

Høring – Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Deres referanse: 201100248-/JSL

Friskolenes Kontaktforum (FK) representerer fem friskoleorganisasjoner, og vi takker for anledningen til å avgi uttalelse. Vi vil ikke kommentere alle de momentene som det er lagt opp til i departementets disposisjon, men fokusere på følgende punkter:

II NKR-dokumentet

1. Antall nivåer og prinsipper for innplassering

FK viser til KUF-komiteens innstilling 64L (2010-2011) om endringer i fagskoleloven, og vi ber om at følgende synspunkt fra komiteen blir fulgt opp: ”verdien av fagskolepoeng bør synliggjøres bedre enn i dag og at skillelinjene mellom utdanningssystemene bør bygges ned.... Sentralt i dette ligger å anerkjenne den faktiske kunnskapen og kompetansen som en tilegner seg gjennom fullført fagskoleutdanning”.

FK finner det derfor mulig at 2-årige fagskoleutdanninger kan defineres på nivå 5, eventuelt ved at det stilles krav til skolens læreplaner om å gi mer utfyllende beskrivelser av veien til læringsutbytte på dette nivået.

2. Innplassering av delkvalifikasjoner

FK støtter at det bør arbeides videre med innplassering av delkvalifikasjoner. Dette er viktig for muligheten til å synliggjøre både om en har kvalifikasjoner utover sitt oppnådde nivå og hva som ev. mangler for å oppnå en høyere kvalifikasjon. Slik innplassering bør også inkludere kvalifikasjoner fra uformelle og ikke-formelle læringsarenaer.

Det sies (7.3) at bare offentlig godkjente utdanninger vil være innplassert i rammeverket ved fastsettelsen. Som eksempler på utdanninger som ikke er inkludert nevnes bl.a. kurs i studieforbund og fjernundervisning. Det er uklart hvor skoler godkjent som ”diverse skoler” under voksenopplæringslovens kap. 4 står i dette bildet. Det er offentlig godkjente skoler og utdanninger, men de er ikke innplassert i forslaget til rammeverk. Det samme gjelder forsåvidt folkehøgskolene, som vi ikke uttaler oss på vegne av. Det er ikke naturlig at kap. 4-skolene som skoleslag innplasseres i nivåene i rammeverket siden de er veldig forskjellige både i omfang, innhold og nivå, men siden de er offentlig godkjent bør det tydeliggjøres i hvilken kategori de hører hjemme. Vi går ut fra at den enkelte kap. 4-skole kan plasseres i forhold til nivåene ut fra sin godkjente læreplan.

Dersom kvalifikasjonsrammeverket skal være for og oppmuntre til livslang læring, slik tanken er, er det nødvendig at det lages strukturer slik at en realkompetansevurdering kan plasseres i forhold til rammeverket på samme måte som formelle delkvalifikasjoner.

III Læringsutbyttebeskrivelser og nivåbeskrivelser

6. Fagskolenivået

Flere fagskoler utdanner både lønnete og frivillige medarbeidere til frivillige organisasjoner, kulturlivet og kirkesamfunn. Disse skolene er godkjent som fagskoler bl.a. ut fra det loven og forarbeidene sier om å dekke samfunnets behov innen frivillig arbeid. Mange av læringsutbyttebeskrivelsene ser ut til å være formulert ut fra en forståelse av at alle kandidatene skal ut i et konkret, vel avgrenset, relativt "teknisk" yrke. Begreper som verktøy, standarder, bransje, materialer virker fremmede for personer som utdannes til f.eks. internasjonalt arbeid, tverrkulturelle oppgaver, ungdomsarbeid, menighetsledelse. Tilsvarende gjelder for oppgaver mange av studentene ved kunstfagskoler skal inn i. Det kan også være problematisk at det opereres med "spesialisert" fagområde. Vi savner momenter som går mer på det relasjonelle, som passer for teamarbeidere som arbeider med mennesker og mellommenneskelige relasjoner, og momenter som er tilpasset det kunstfaglige.

Forslag

Generelt:

- Bytt ut "bransje" med "fagområde".
- Ta vekk "spesialisert" foran "fagområde".

Fagskole 1

Kunnskap

Første kulepunkt: Legg til "teorier" i oppramsingen.

Ferdigheter

Andre kulepunkt: Legg til "teorier" i oppramsingen.

Fagskole 2

Generell kompetanse

Første kulepunkt: Bytt ut "i tråd med etiske krav og retningslinjer" med "ut fra etisk refleksjon".

Andre spørsmål: Manglende fokus på etikk og holdninger i beskrivelsene for grunnskole og videregående opplæring

For grunn- og vgs opereres det tradisjonelt med tredelingen kunnskap, ferdigheter og holdninger. Denne finner vi ikke igjen her, holdninger er ikke er med noe sted. Det står heller ikke noe om etiske overveielser. Det er bemerkelsesverdig ut fra den vekt holdningsdannelse og verdier har i formålparagrafen for offentlig skole, og det gir også et skjevt bilde av det majoriteten av friskolene på disse nivåene ønsker å formidle. FK utfordrer departementet til å finne gode læringsutbyttebeskrivelser på dette området som kan tas inn, primært i kategorien "Generell kompetanse" (som ev. må få en utvidet beskrivelse). Her er noen forslag til (alternative) formuleringer:

Grunnskole

Kunnskap

Kulepunkt 2: etiske og religiøse/livssynsmessige forhold bør være med i oppramsingen.

Generell kompetanse

Kandidaten

- * kan gjennomføre et etisk resonnement.
- * har forståelse for den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.
- * har innsikt i betydningen av verdier som respekt, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet.
- * har forståelse for de grunnleggende verdier som ligger i menneskerettighetene og i religioner og livssyn.

Grunnkompetanse

Generell kompetanse

Kandidaten

- * kan vurdere handlinger ut fra etiske verdier og normer.

Videregående opplæring

Nivå 3A og B, Generell kompetanse

Kandidaten

- * kan reflektere etisk rundt bruken av kunnskaper og ferdigheter.
- * har forståelse for ansvar og rettigheter som borgere i et demokrati.

Med vennlig hilsen

Friskolenes Kontaktforum

Ragnar Johansen
Leder 2011

Signe Sandsmark